

PLAN
DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
MUZEUM W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM
IM. ANTONIEGO HR. OSTROWSKIEGO
w 2022 r.

W 2022 roku dla Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. A. hr. Ostrowskiego priorytetami będą następujące działania:

1. Porządkowanie zbiorów i digitalizacja muzealiów.
2. Prace naukowo-badacze.
3. Obchody 240 rocznicy urodzin Antoniego hr. Ostrowskiego i 100 rocznicy wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II RP.
4. Wystawy czasowe: „360 lat prasy polskiej”, „Wystawa prac Stefana Justa”, „Rysunki Józefa Panfila”, „Ssaki epoki lodowcowej”, „Wystawa szopek”.
5. Noc Muzeum - zwiedzanie Muzeum w godzinach wieczornych.
6. Muzealne spotkania z historią i nie tylko - cykl bezpłatnych wykładów wygłaszanych przez zaproszonych gości: historyków, przyrodników, regionalistów lub specjalistów danej dziedziny wiedzy.
7. Działalność edukacyjna – Spotkania z : archeologią, etnografią, historią, przyrodą, sztuką i literaturą. Muzealna Akademia Malucha (lekcje muzealne, zajęcia warsztatowe i terenowe promujące działalność i zbiory Muzeum, prace muzealników oraz historię i walory Tomaszowa i okolic).
8. Pozyskiwanie środków zewnętrznych – pracownicy merytoryczni będą aplikowali o pozyskanie środków zewnętrznych w ramach programów ministerialnych. Projekt pt. „Co kraska widziała” – planowane złożenie wniosku w listopadzie 2022 r. W ramach projektu planuje się zmianę dotychczasowej, przyrodniczej wystawy stałej. Projektowana wystawa będzie składała się z dioramy przekroju rzeki, fragmentów runa według typów siedliskowych lasów, dioram ukazujących skraje lasów zamieszkanymi niegdyś przez kraski (gatunek ptaka skrajnie nieliczny na terenie Polski, 20 lat temu występujący w podtomaszowskich lasach). Do dioram przedstawiających skraje lasów zakupione zostaną spreparowane zwierzęta. Planuje się także zakup gablot do zaprezentowania skamieniałości pochodzących z okolic Tomaszowa, a także przygotowanie modeli jurajskich gadów, których skamieniałe szczątki odnaleziono pod koniec XIX wieku w Tomaszowie, m.in. ichtiozaura i plezjozaura. Planowane są także elementy multimedialne. Kwota o jaką Muzeum może się starać to 400 000 zł dofinansowania. Wkład własny wynosi 20%.

I. Prace naukowo-badawcze

W zakresie działalności naukowo-badawczej pracownicy Muzeum będą prowadzić prace badawcze w zakresie przyrody, archeologii, historii, sztuki i muzealnictwa.

1. Kustosz działu archeologii będzie przeprowadzać reinwentaryzację materiału archeologicznego znajdującego się w zbiorach muzealnych (zalecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków). Przeprowadzi kwerendy dotyczące historycznych badań archeologicznych na terenie powiatu tomaszowskiego. Efektem ma być publikacja o historii działu archeologii na 100 lecie muzeum. Pracownik przeprowadzi ewentualnie badania zlecone przez inwestora zewnętrznego. Wyniki badań zostaną opracowane w formie pisemnego sprawozdania.
2. Kustosz działu historycznego kontynuować będzie badania nad: dziejami pałacu Ostrowskich w Tomaszowie Mazowieckim; w zakresie biografii przedstawicieli rodu hrabiów Ostrowskich, dotyczące przemysłu oraz wielokulturowości Tomaszowa.
3. Kustosz działu przyrody kontynuować będzie badania i obserwacje fauny i flory (w tym roślin miododajnych i ziół) środkowego dorzecza Pilicy oraz opracowywać zielnik. Prowadzone będą także badania dotyczące parku przymuzealnego i obserwacje ptaków miejskich. Ponadto kontynuować będzie opracowanie florystyczne Parku Solidarności i przeprowadzi kwerendę dotyczącą dziejów rodu Ostrowskich, pałacu i otoczenia przypałacowego.
4. Starszy renowator działu sztuki kontynuować będzie kwerendy dotyczące twórczości artystów malarzy, których obrazy znajdują się w zbiorach działu sztuki w ramach projektu „a-ZNA...-M”-„alfabet- ZNANYCH- Malarzy”.
5. Zespół pracowników merytorycznych przygotuje materiały do publikacji „Materiały naukowe Muzeum”.

Wyniki badań i obserwacji zostaną opracowane i przedstawione w formie sprawozdań.

II. Działalność merytoryczna

Muzeum zakłada pozyskiwanie drogą zakupów i przyjęcie w darze ciekawych, oryginalnych zabytków do poszczególnych działów celem powiększenia kolekcji i gromadzenia obiektów dokumentujących historię, dziedzictwo i sztukę regionu i miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Zabytki będą szczegółowo opracowywane w katalogu naukowym. Sukcesywnie opracowywane będą pozyskiwane do zbiorów muzealia w kartach katalogu naukowego i księgach inwentarzowych. Sukcesywnie wprowadzane będą zabytki do systemu ewidencji muzealiów MONA.

III. Organizacja wystaw

W 2022 r. prezentowane będą wystawy stałe: archeologiczna, etnograficzna, historyczna, numizmatyczna, sztuki i przyrodnicza.

W 2022 r. dla tomaszowskiego Muzeum ważnym elementem będzie: upamiętnienie 240-lecia urodzin Antoniego hr. Ostrowskiego i 100 rocznicy wyboru Gabriela Narutowicza, stąd planowane są wystawy czasowe z tym związane.

W 2016 r. opracowany został projekt merytoryczny modernizacji wystaw stałych w budynku pałacowym z uwzględnieniem adaptacji pomieszczeń w piwnicy pałacowej do celów ekspozycyjnych i adaptacji budynku postajennego do celów ekspozycyjnych

i magazynowych. Koncepcja ma na celu zaprezentowanie historii Tomaszowa – korzeni przemysłowych miasta, historii Rodu Ostrowskich i dziejów Tomaszowa, pałacu Ostrowskich, śladów Ostrowskich, śladów archeologicznych, twórczości artystów plastyków związanych z Tomaszowem, a w budynku postajennym – tradycji i zwyczajów ludowych oraz walorów przyrodniczych. Koncepcja łączy tradycję z nowoczesnością, uwzględniając piękno pałacu Ostrowskich jako siedziby Muzeum, „skarbnicy” dziedzictwa kulturowego Tomaszowa Mazowieckiego. Zagospodarowanie tych pomieszczeń zwiększyło by możliwości nie tylko wystawiennicze ale także socjalne. Po zatwierdzeniu wstępnej koncepcji modernizacji muzeum, będą prowadzone działania w celu jej realizacji.

Planujemy zorganizowanie następujących wystaw czasowych:

1. styczeń - luty - Dzieje prasy tomaszowskiej
2. marzec - maj - Prace Stefana Justa
3. czerwiec - sierpień - Rysunki Józefa Panfila
4. wrzesień - październik - Ssaki epoki lodowcowej
5. grudzień - styczeń 2023 - Szopki polskie

Ponadto zakładamy organizację wystaw czasowych w sali odczytowej:

1. marzec - kwiecień - Chmury i nocne niebo
2. sierpień – wrzesień - Sztandary i pieczęcie

Wydarzenia:

5-6 marca – wystawa minerałów i skamieniałości
8 kwietnia – kiermasz palm i pisanek wielkanocnych
22 maja – wystawa kotów rasowych
wrzesień – Europejskie Dni Dziedzictwa

IV. Działalność oświatowo-edukacyjna

1. Organizacja prelekcji i odczytów z zakresu historii, archeologii, sztuki, przyrody i literatury.
2. Organizowane będą bezpłatne wykłady piątkowe w ramach „Spotkań z historią i nie tylko...”.
3. Prowadzenie lekcji i warsztatów muzealnych w oparciu o wystawy stałe i czasowe.
4. Organizowane będą uroczyste otwarcia wystaw-wernisaże.
5. Realizowane będą zajęcia warsztatowe ze szczególnym uwzględnieniem tematów: „Podróż po Muzeolandii”, „Cudze chwalicie swego nie znacie. Zabytki Tomaszowa i okolic”, „Co widziała panna na niedźwiedziu”, „Legendy i podania o Tomaszowie i okolicach”, „3 x Z Muzealny kufer Zabaw, Zagadek i Zadań”, „Muzealne podchody-poszukiwanie skarbu”, „Muzeum – Encyklopedia – Wujek Google. Współczesne źródła wiedzy”.
6. Realizowane będą zajęcia przyrodnicze: „Podróż Pana Maluśkiewicza” – czytamy wiersze Juliana Tuwima i zastanawiamy się, jakie zwierzęta mógł spotkać Pan Maluśkiewicz na swojej wyprawie, „Las – czyj to dom? Hałabała zaprasza”, „Poznajemy i mierzymy drzewa”, „Grzyby – przyjaciele czy wrogowie?”, „Mądrze dokarmiamy ptaki”, „Ptasie wędrówki”, „Poznajemy ptaki Miejskiego Parku

- Solidarność”, „W pszczelim domu”. Zrealizowane zostaną także warsztaty i lekcje muzealne w tle wystaw czasowych (Chmury i nocne niebo, Ssaki epoki lodowcowej).
7. Realizowane będą zajęcia plastyczne: „Obraz, barwa, kształt”, „Na trzech kolorach się nie kończy...”, „Zapamiętnik architektoniczny”.
 8. Realizowane będą zajęcia w muzealnej bibliotece: „Ekslibris – znak własnościowy książki”, „Najcenniejsze woluminy w bibliotece Muzeum. Dzieje księgozbioru Rodziny Ostrowskich”, „Krótka historia zakładki do książki”, „Książki, które zmieniły świat”.
 9. Realizowane będą zajęcia z zakresu historii: „Wokół koła – czyli jak człowiek nauczył się jeździć”, „Historia tomaszowskiego ratusza”, „Ostrowscy i ich tomaszowski pałac”, „Wielokulturowy Tomaszów- spacer szlakiem zabytków”, „Przełom ustrojowy 1989 r.”, „Dzieje polskiej złotówki”, „Hymn, godło, flaga, barwy”, „Herb, flaga, barwy Tomaszowa”.
 10. Spotkania z archeologią: „Co to jest archeologia?”, „Obserwuj z bliska wykopaliska”, „Archeologia okolicy”.
 11. Kontynuowane będą zajęcia w ramach Muzealnej Akademii Malucha.
 12. Zorganizowana zostanie we wrześniu Aukcja Kolekcjonerska.
 13. Współorganizacja muzealnych Wieczorów Muzycznych we współpracy z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia w Tomaszowie Mazowieckim.

Już po raz szesnasty nasza placówka włączy się w ogólnopolską akcję „Noc Muzeów” proponując uczestnikom, oprócz zwiedzania ekspozycji stałych, wiele atrakcji, m.in. – historyczne prezentacje plenerowe, koncerty, pokazy, przejazd autobusem do innych placówek biorących udział w Nocy Muzeów. Hasło przewodnie Nocy Muzeum 2022 to **Urodziny Antoniego** (hrabiego Ostrowskiego).

V. Działalność wydawnicza

Gromadzone będą materiały do planowanych publikacji i artykułów.

Muzeum będzie wydawcą następujących publikacji:

1. Kolejne numery Biuletynu Informacyjnego Muzeum.
2. Publikacja dotycząca transportera opancerzonego o nazwie Rosi.
3. Oferta imprez kulturowo – oświatowych na rok szkolny 2022/2023.
4. Materiały naukowe Muzeum.
5. Wydawnictwa do wystaw czasowych, w tym katalog do wystawy „Rysunki Józefa Panfila”.

W dniu 4 czerwca 2022 r. Muzeum uczestniczyć będzie w spotkaniu organizowanym przez Łódzki Dom Kultury, mającym na celu prezentację wszelkich wydawnictw i publikacji muzealnych.

VI. Konserwacja

Konserwacji specjalistycznej zostaną poddane zabytki działu przyrody i sztuki. Przeprowadzać będziemy bieżącą konserwację eksponatów z działu etnograficznego i przyrodniczego. Planowane jest gazowanie magazynów i pomieszczeń wystawowych, dalsze starania i zabezpieczanie okien folią oraz roletami przed promieniami słonecznymi.

VII. Działalność biblioteki

Gromadzone i opracowywane będzie piśmiennictwo naukowe.

Kontynuowana będzie prenumerata czasopism naukowych.

Gromadzone i opracowywane będą zbiory specjalne.

Przeprowadzana będzie systematyczna klasyfikacja i ewidencja wpływów w księgach inwentarzowych i odpowiednich rejestrach.

Na bieżąco aktualizowany będzie katalog alfabetyczny i rzeczowy.

Udostępnione będą czytelnikom zbiory ze wszystkich dziedzin wiedzy dostępnych w bibliotece.

Prowadzone będą konsultacje i doradztwo w zakresie tworzenia warsztatu naukowego i metodyki bibliograficznej.

VIII. Dokumentacja

Prowadzone będzie archiwum fotograficzne i związana z nim dokumentacja.

IX. Współpraca

Kontynuowana będzie współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Muzeum, Oddziałem Piotrkowskim Stowarzyszenia Twórców Ludowych, Kołem Filatelistycznym, kolekcjonerami, Zespołem Nadpilicznych Parków Krajobrazowych, Grupami Rekonstrukcji Historycznych, Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi, Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim oraz oddziałem Archiwum Państwowego w Tomaszowie Mazowieckim, Wydawnictwem „Literatura”, 25 Brygadą Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim, Państwową Szkołą Muzyczną, uczelniami wyższymi oraz muzeami w zakresie organizacji wystaw i konferencji naukowych, a także Wydziałem Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miasta oraz Starostwem Powiatowym w Tomaszowie Mazowieckim, szkołami i instytucjami kultury (Miejskie Centrum Kultury, Biblioteka).

X. Szkolenia

Celem podnoszenia kwalifikacji i wiedzy pracownicy merytoryczni będą uczestniczyć w szkoleniach, konferencjach, sesjach, seminariach, wizytach studyjnych, wykładach naukowych i otwarcich wystaw organizowanych przez inne muzea, uczelnie i instytucje.

XI. Archiwum zakładowe

Kontynuowane będą prace porządkowe w archiwum zakładowym zgodnie z wytycznymi, zawartymi po kontroli w 2021 r.

XII. Promocja

Wszystkie formy działalności będą promowane poprzez pisma informacyjne do szkół, zaproszenia, afisze, ulotki, foldery, informacje w Internecie, lokalnej prasie, w radio i telewizji. Planujemy wydrukowanie ulotek i folderu do celów promocyjnych oraz zakup kolejnych artykułów pamiątkowych (smycze, torby, ołówki, zakładki, widokówki).

XIII. Inne działania

- Prowadzona będzie działalność gospodarcza w zakresie sprzedaży wydawnictw, art. pamiątkowych i wynajmu pomieszczeń.

- Prowadzony będzie sekretariat Rady Muzeum.
- Kontynuowane będą działania związane z aktualizacją regulaminów i instrukcji obowiązujących w Muzeum.

Niezbędne zakupy, remonty, inwestycje

- Zakup pomocy dydaktycznych do zajęć edukacyjnych i materiałów do aranżacji wystaw stałych i czasowych
- Zakup niwelatora
- Zakup aparatu fotograficznego (cyfrowego)
- Zakup frotek
- Zakup monitora do prezentacji multimedialnych stanowiących także dopełnienie wystaw
- Zakup stelaża ekspozycyjnego niezbędnego do organizacji wystaw
- Naprawa kolumny podpierającej balkon przy wejściu ewakuacyjnym
- Przegląd pogwarancyjny opaski wokół pałacu
- Konserwacja okien pałacowych
- Zakup i montaż rolet chroniących muzealia przed promieniowaniem UVA i UVB
- Remont łazienek dla zwiedzających
- Malowanie sal ekspozycyjnych
- Przeprowadzanie prac konserwatorskich i pielęgnacyjnych drzew w parku przymuzealnym
- Modernizacja parku muzealnego, w tym: projekt modernizacji i renowacja – wzmocnienie skarpy od strony Parku Solidarności, uzupełnienie ogrodzenia od strony północnej pałacu
- Przygotowanie projektu adaptacji pomieszczeń w piwnicy do celów ekspozycyjnych (wystawa archeologiczna) i jego realizacja
- Remont budynku postajennego - opracowanie projektu remontu i adaptacji do celów ekspozycyjnych i magazynowych budynku postajennego (podłączenie CO, instalacji elektrycznej, p/poż, alarmowej, hydrauliczno- kanalizacyjnej) i jego realizacja.
- Modernizacja wystaw stałych – opracowanie projektu modernizacji muzeum i jego realizacja
- Naprawa instalacji elektrycznej- oświetlenie na cokole filara od bramy wjazdowej

Załącznik Nr 1 do Planu działalności merytorycznej Muzeum w 2022 r.

Zadania statutowe Muzeum - cele i mierniki

LP	Zadanie	Cel	Miernik	Zakładany efekt
1.	Gromadzenie dóbr kultury	Powiększenie zbiorów muzealnych	Szt.	10-100
2.	Opracowanie katalogowe i naukowe opracowanie zbiorów	Wykonanie dokumentacji naukowej nabytych zabytków	Szt.	10-100
3.	Konservacja zabytków	Bieżąca konserwacja	Min. raz w m-cu	Ochrona zbiorów- Zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem
		Gazowanie ekspozycyjnych i magazynów	Ilość pomieszczeń	20 sal
		Specjalistyczna konserwacja wybranych zabytków	Szt.	1-10
4.	Prowadzenie badań naukowych i opracowanie wyników	Prowadzenie badań naukowych w celu pozyskania zabytków i pomieszczeń	Szt.	4-5
		Publikacje, artykuły naukowe	Szt.	2-7
5.	Organizowanie wystaw stałych i czasowych	Modernizacja wystaw stałych	Szt.	5
		Organizacja wystaw czasowych	Szt.	5
		Organizacja wystaw oświatowych	Szt.	3
6.	Prowadzenie działalności oświatowej	Realizacja wydarzeń: <ul style="list-style-type: none"> • lekcji muzealnych • warsztatów • spotkań • wykładów • koncertów • kiermaszy 	Ilość	20-30 100-150 2-3 6-10 1-2 2

		• konkursów		1
7.	Udostępnienie zbiorów, upowszechnienie wiedzy o zbiorach	Wypożyczenie eksponatów innym instytucjom Udzielanie konsultacji Poszerzanie wiedzy odbiorców Prowadzenie praktyk zawodowych	Szt. Ilość konsultacji Frekwencja Os.	1-10 3-6 10-12 tyś 2-6
8.	Współpraca	Partnerzy, instytucje współpracujące	Ilość instytucji	10-20
9.	Szkolenia	Poszerzanie wiedzy pracowników, podnoszenie kwalifikacji	Ilość szkoleń	3-10